

Erfarenheter av estetisk kirurgi och injektionsbehandlingar

Delredovisning av uppdrag om uppföljning av lagen om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar

December 2024

Agenda

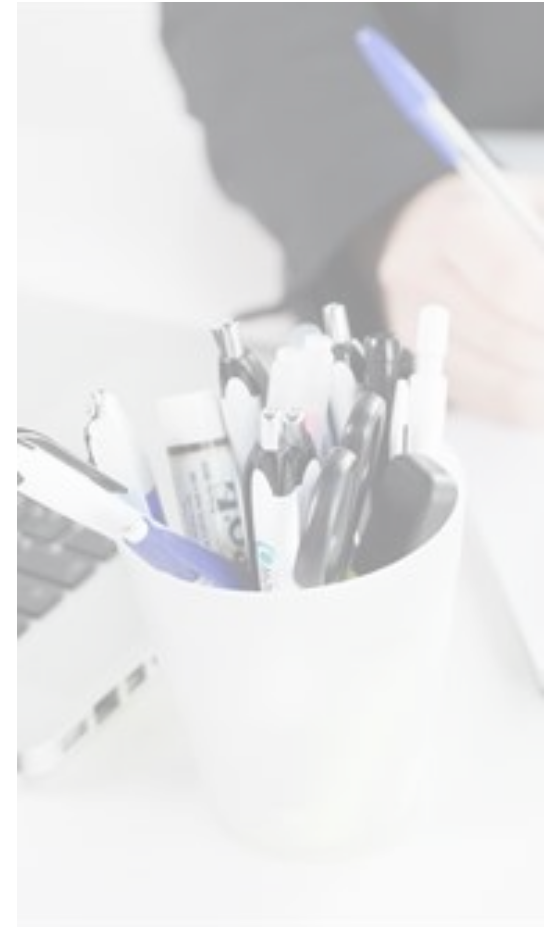
Bakgrund till uppdraget

Slutsatser

Vår uppföljning fortsätter

Vårt regeringsuppdrag

- Vi har i uppdrag från regeringen att följa upp *lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar, LEKEI*
 - Vilka konsekvenser har lagens införande lett till?
 - Har avsedd effekt om ökad patientsäkerhet uppnåtts?
- Delrapportering – 12 december 2024
 - Hur ser estetisk kirurgi och injektionsbehandlingar ut i Sverige?
- Slutrapportering – december 2025
 - Är lagen ändamålsenlig?

Vad regleras i LEKEI?

- Kirurgiska ingrepp och injektionsbehandlingar ...
 - Bedöms som mest riskfyllda och har störst behov av medicinsk kompetens hos den som utför dem
 - Kirurgi är t.ex. bröstförstoring eller -förminskning, ögonlocks- och näsplastik, fettsugning
 - Injektionsbehandlingar är t.ex. behandlingar med botulinumtoxin eller fillers
- ... som görs för att bevara eller förändra ett utseende ...
 - Det vill säga utan medicinska skäl
- ... och som sker i yrkesmässig verksamhet
 - Det vill säga i ett kommersiellt sammanhang

Lagen omfattar *inte* t.ex.

- Laserbehandlingar
- Kemisk peeling
- Tatueringar

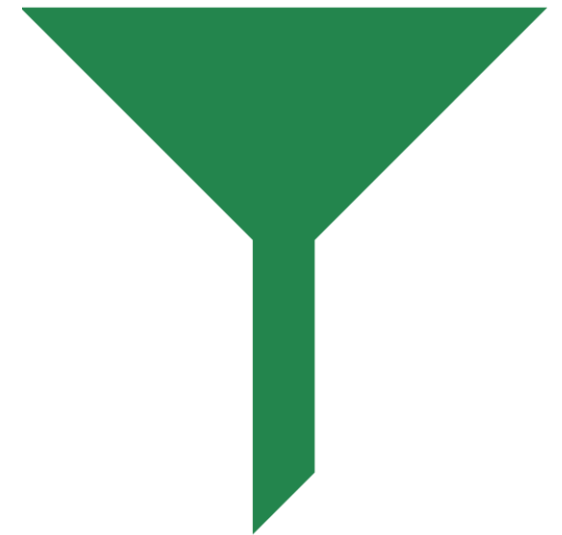

Lagen är avsedd att stärka skyddet för den enskildes liv och hälsa genom att ställa krav på hur behandlingarna utförs

- Kompetenskrav för att utföra behandlingar
 - Kirurgi: legitimerad läkare eller tandläkare med adekvat specialistkompetens för ingreppet
 - Injektionsbehandlingar: legitimerad läkare, tandläkare eller sjuksköterska
 - Åldersgräns 18 år
 - Muntlig och skriftlig information till den som ska genomgå behandlingen
 - bl.a. om behandlingens innebörd, väsentliga risker och behov av förnyad behandling
 - Betänketid från det att informationen ges till att behandlingen utförs
 - Kirurgi: 7 dagar
 - Injektionsbehandlingar: 2 dagar
 - Det ska finnas en verksamhetschef för utförarverksamheterna
- Följande lagar och bestämmelser ska tillämpas i verksamheterna som utför behandlingar:
 - Patientsäkerhetslagen (2010:659)
 - Systematiskt kvalitetsarbete
 - Patientskadelagen (1996:799)
 - Verksamheter ska ha patientförsäkring
 - Patientdatalagen (2008:355)
 - Behandlingar ska dokumenteras
 - Hälso- och sjukvårdslagen 5 kap.
 - 1 § 1-4 st. god vård
 - 2 § personal, lokaler och utrustning som behövs för god vård
 - 4 § systematisk och fortlöpande kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring
 - IVO har tillsynsansvar
 - Verksamheter som utför estetisk kirurgi och injektionsbehandlingar ska anmäla det till IVO

Eftersom det är ett brett uppdrag har vi gjort några avgränsningar

- Vi tar avstamp i LEKEI och fokuserar på de behandlingar och yrkesgrupper som omfattas av lagen i dag, inte i första hand på att utreda om lagens omfattning träffar rätt
- Vi fokuserar på estetiska behandlingar som utförs i Sverige – det är dem som LEKEI kan påverka
- Vi analyserar konsekvenserna för personer som genomgår behandlingar och för utförare, inte för den offentligfinansierade hälso- och sjukvården
 - Vi undersöker exempelvis inte effekten av vårdbehov på grund av komplikationer efter estetiska behandlingar eller påverkan på kompetensförsörjningen

Rapporten grundas på tre delstudier

- Enkät till Vård- och omsorgsanalys befolkningspanel
 - Drygt 60 % deltagarfrekvens, 4 437 svar
 - Fokus på förekomsten av behandlingar och erfarenheter av behandlingarna
- Intervjuer med personer som genomgått behandlingar
 - Fokus på erfarenheter av behandlingarna
- Analys av verksamheterna som anmält till IVO att de utför estetiska behandlingar
 - Fokus på vilka behandlingar verksamheterna utför, deras placering och storlek
 - Hur heltäckande är registret?

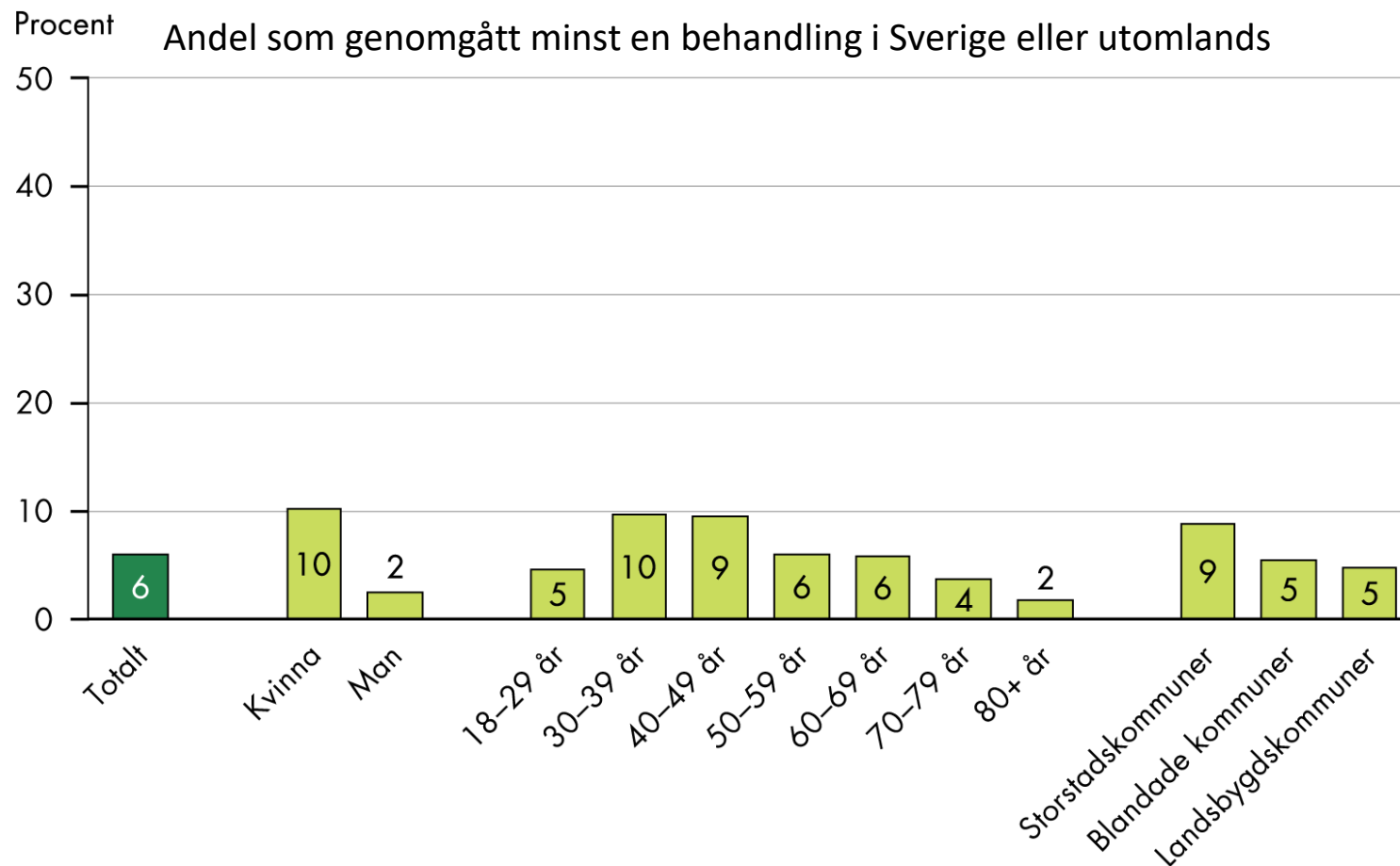

Våra slutsatser

- ▶ Uppskattningsvis 6 procent av befolkningen har genomgått estetisk kirurgi eller injektionsbehandlingar 2010-2024 och 20 procent kan tänka sig att göra det
- ▶ De flesta som genomgått behandlingar i Sverige 2010-2024 är nöjda, trots lindriga komplikationer eller besvär
- ▶ Brist på oberoende information om utförare och behandlingar försvårar informerade val
- ▶ De flesta verksamheterna är små och utför injektionsbehandlingar
- ▶ Trots lagkrav finns ett mörkertal av verksamheter som inte anmält sig till IVO

Uppskattningsvis 6 procent har genomgått estetisk kirurgi eller injektionsbehandlingar 2010-2024, men andelen varierar i befolkningen

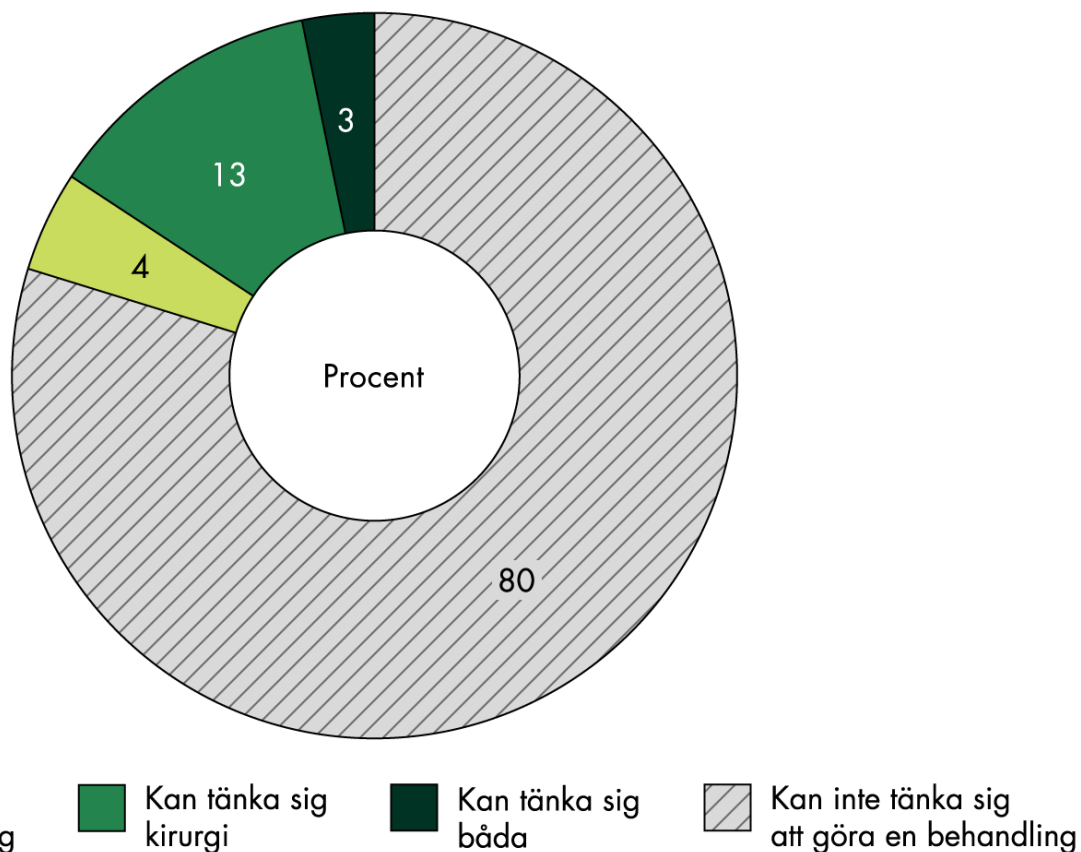
Eftersom resultaten bygger på en enkät, snarare än registrering av genomförda behandlingar, finns det osäkerhet i skattningen.

Vi har undersökt om förekomsten av estetiska behandlingar skiljer sig åt beroende på kön, ålder, utbildning, kommuntyp och om personen har svensk eller utländsk bakgrund.

Vi kan se skillnader utifrån kön, ålder och vilken typ av kommun personen bor i.

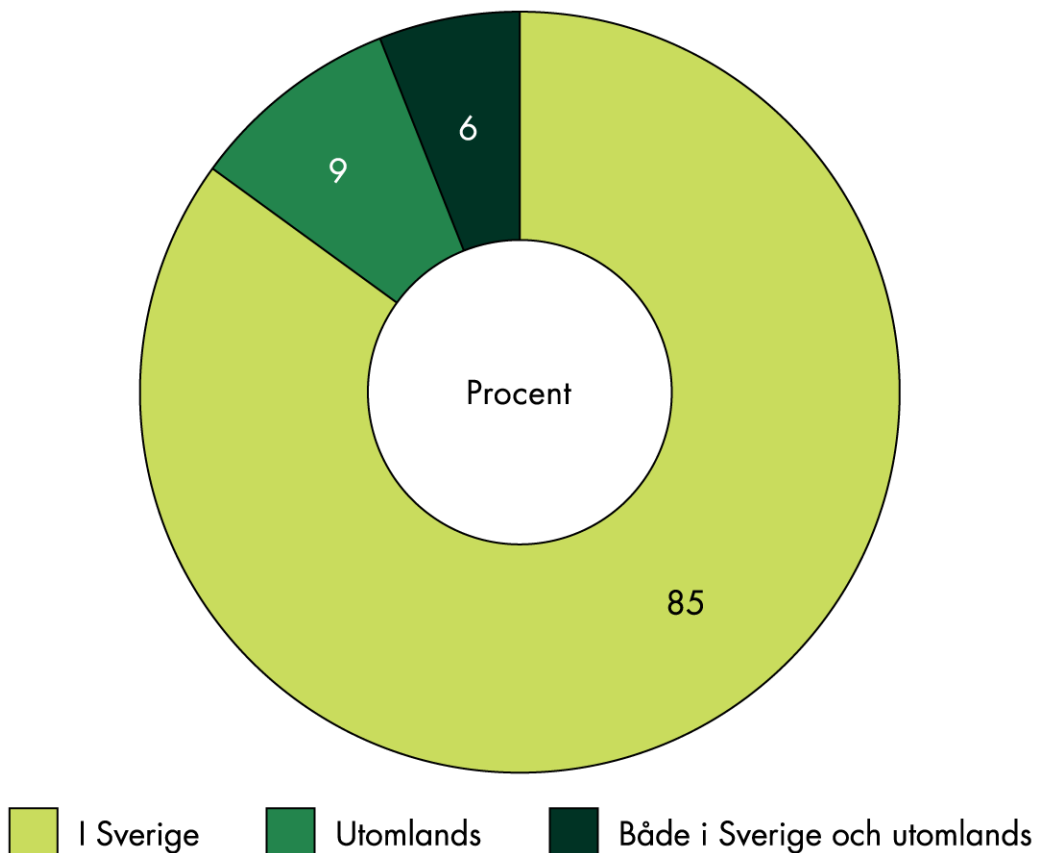
Bland dem som inte genomgått en behandling kan 20 procent tänka sig att göra det i framtiden

Andel som skulle kunna tänka sig att genomgå en estetisk behandling

Få har genomgått behandlingar utomlands

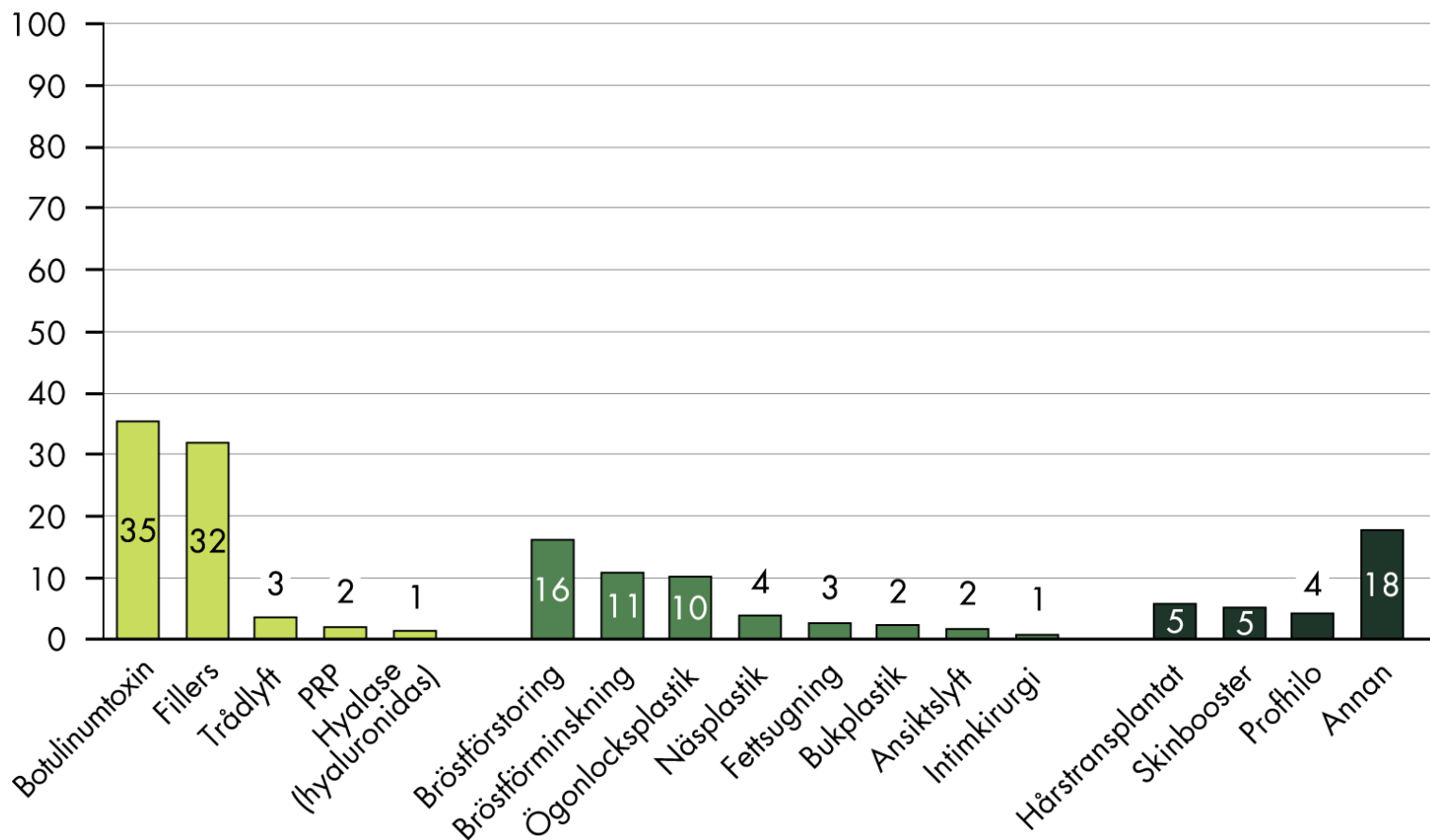
Andel som genomgått behandlingar i Sverige respektive utomlands

Bland dem som genomgått behandlingar utomlands uppger vissa att det beror på att de bodde i ett annat land när de genomgick behandlingen, medan andra skriver att priset var lägre eller att det var bättre utbud eller kvalitet utomlands.

Botulinumtoxin och fillers är de vanligaste enskilda behandlingarna

Procent Andel som genomgått respektive behandlingstyp i Sverige eller utomlands

Bland dem som genomgått kirurgi har majoriteten, 76 %, bara genomgått ett ingrepp.

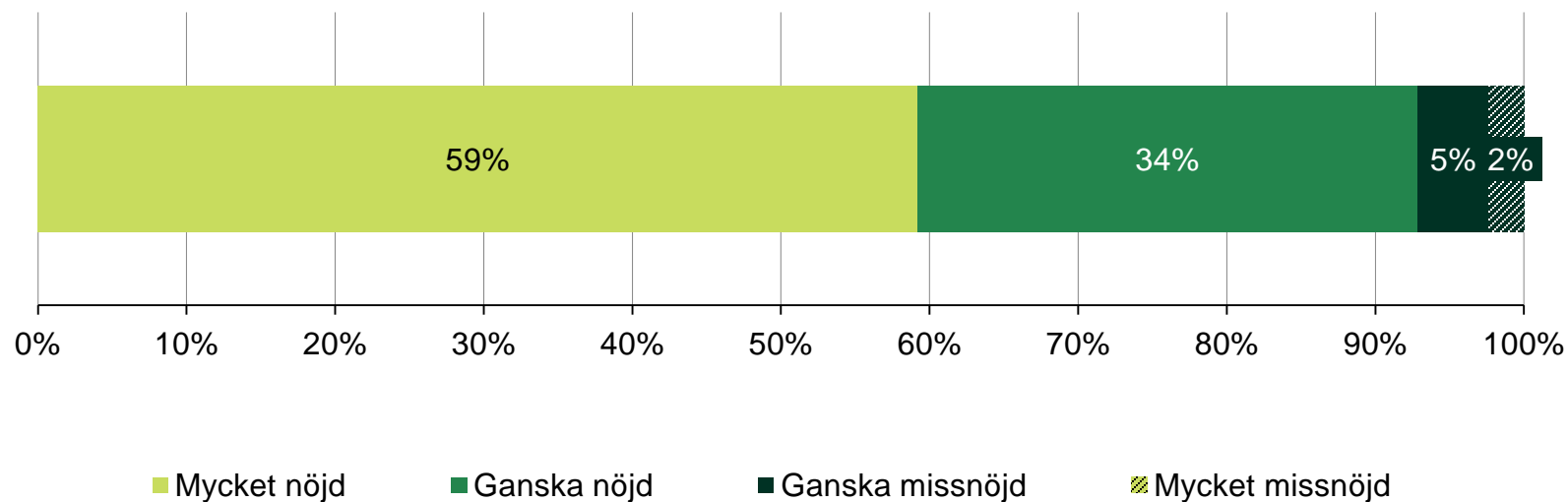
De som genomgått injektionsbehandlingar har däremot oftast genomgått flera behandlingar. 83 % har genomgått 2 eller fler injektionsbehandlingar.

Våra slutsatser

- ▶ Uppskattningsvis 6 procent av befolkningen har genomgått estetisk kirurgi eller injektionsbehandlingar och 20 procent kan tänka sig att göra det
- ▶ Senaste behandlingen: De flesta som genomgått behandlingar i Sverige 2010-2024 var nöjda, trots lindriga komplikationer eller besvär
- ▶ Brist på oberoende information om utförare och behandlingar försvårar informerade val
- ▶ De flesta verksamheterna är små och utför injektionsbehandlingar
- ▶ Trots lagkrav finns ett mörkertal av verksamheter som inte anmält sig till IVO

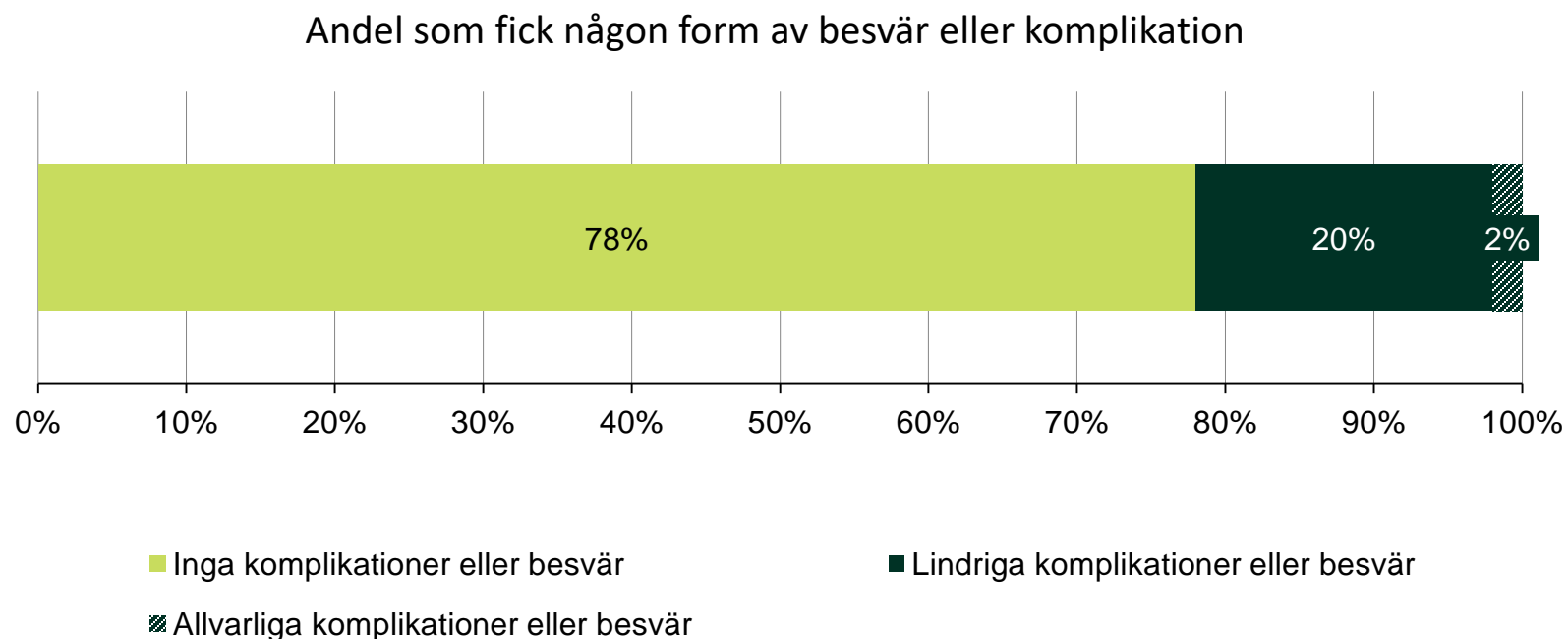
93 procent var mycket eller ganska nöjda med sin senaste behandling

Majoriteten av dem som genomgick en behandling i Sverige 2010–2024 är mycket nöjda med sin senaste behandling och en tredjedel är ganska nöjda.

Viktiga skäl till missnöje är behandlingsresultatet samt komplikationer eller besvär i samband med behandlingen.

... men komplikationer förekommer

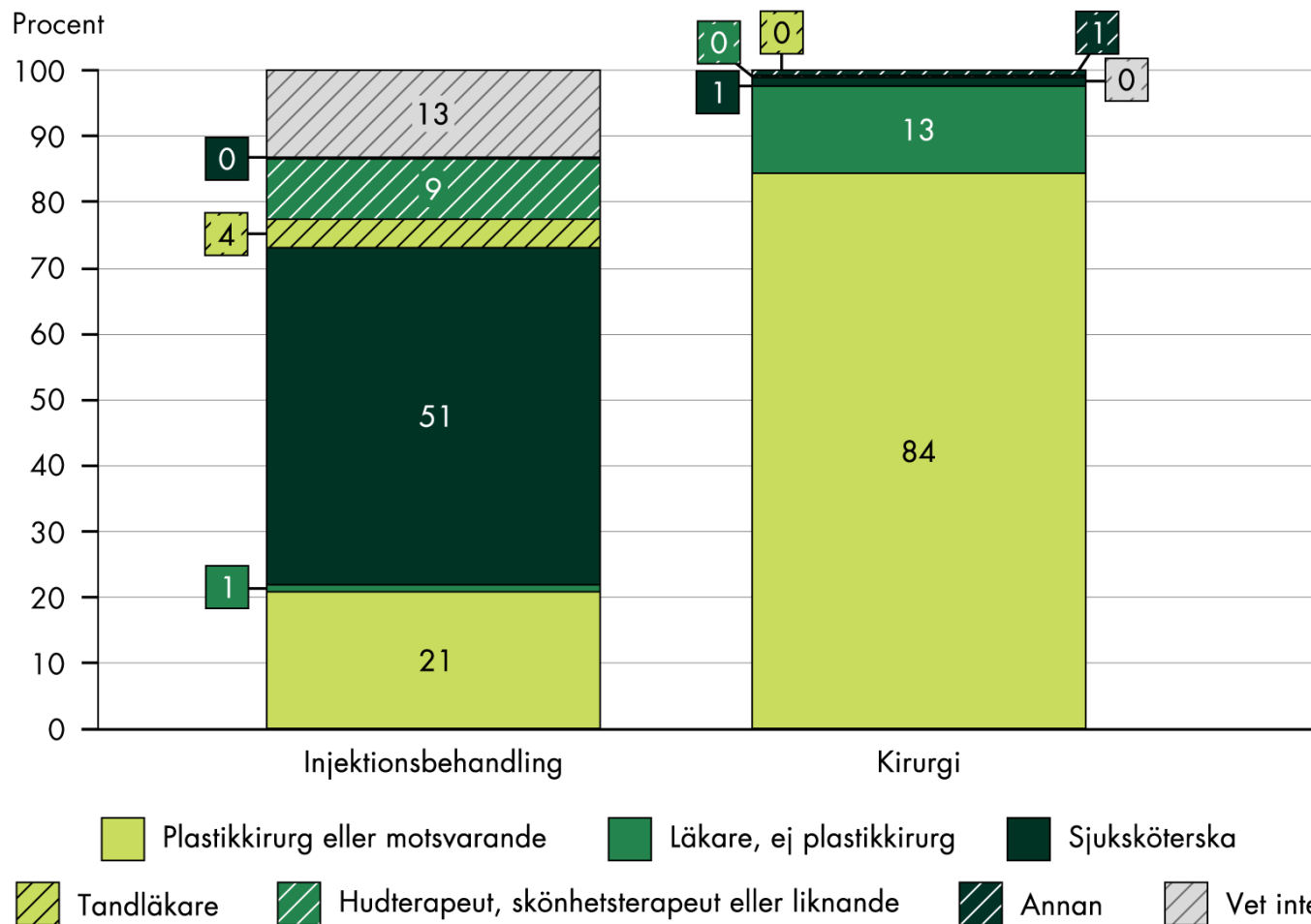

Det är svårt att avgöra hur vanligt det är med komplikationer eller besvär.

Här har personerna själva fått bedöma vad som är allvarliga eller lindriga komplikationer eller besvär.

Det finns en stor bredd – från blåmärken och svullnad till smärta, infektion, allergiska reaktioner, ärr, kapselbildning, andningsbesvär, sår och permanent känselbortfall.

De flesta uppfattade att deras senaste kirurgiska behandling utfördes av plastikkirurger, medan det var en större variation inom injektionsbehandlingar

Vi har frågat personerna som genomgått en estetisk behandling vilken legitimation, specialistinriktning eller yrkestitel de uppfattade att personen som utförde deras senaste behandling hade.

Vi kan inte avgöra med säkerhet om andelen behandlingar som utförts av personal med kompetens motsvarande lagkraven förändrats efter lagens införande.

Våra slutsatser

- ▶ Uppskattningsvis 6 procent av befolkningen har genomgått estetisk kirurgi eller injektionsbehandlingar och 20 procent kan tänka sig att göra det
- ▶ De flesta som genomgått behandlingar i Sverige 2010-2024 är nöjda, trots lindriga komplikationer eller besvär
- ▶ **Brist på oberoende information om utförare och behandlingar försvårar informerade val**
- ▶ De flesta verksamheterna är små och utför injektionsbehandlingar
- ▶ Trots lagkrav finns ett mörkertal av verksamheter som inte anmält sig till IVO

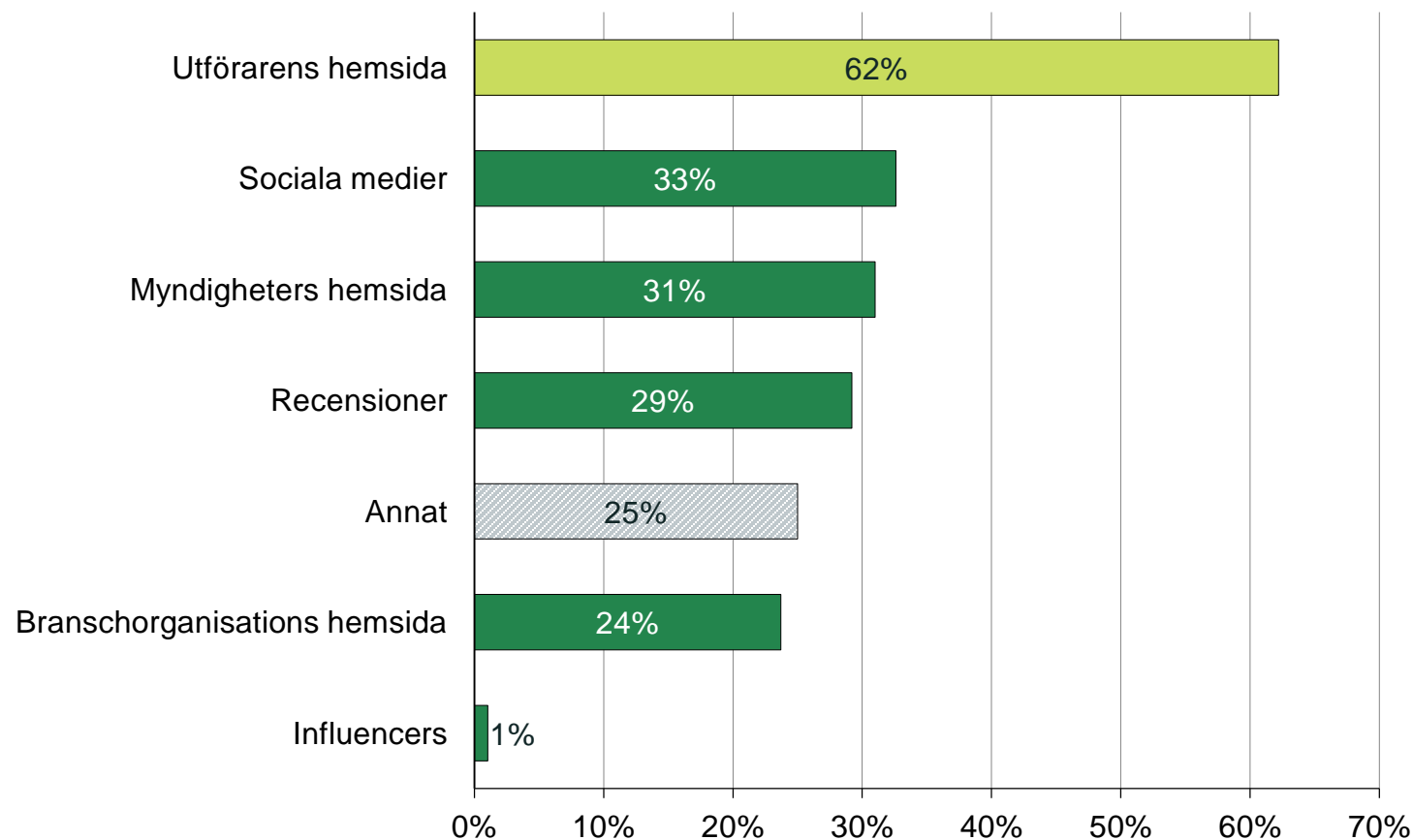
Brist på oberoende information om utförare och behandlingar

- Den som vill kontrollera om personen som utför behandlingen verkligen är legitimerad eller om verksamheten är registrerad hos IVO måste kontakta ansvarig myndighet
 - Enligt lag ska personer som utför estetisk kirurgi och injektionsbehandlingar ha lämplig kompetens för behandlingen
 - Verksamheter som utför behandlingar ska anmäla det till IVO
- Stora prisskillnader kan göra att priset får stor påverkan
 - Risk att utförare kan hålla nere priset genom att använda mindre säkra produkter eller anlita personal utan rätt kompetens, och på så sätt skaffa sig en konkurrensfördel

”... det är lite high chaparral och man får det man betalar för”
intervjuperson

Behandlaren framstår som en central källa till information

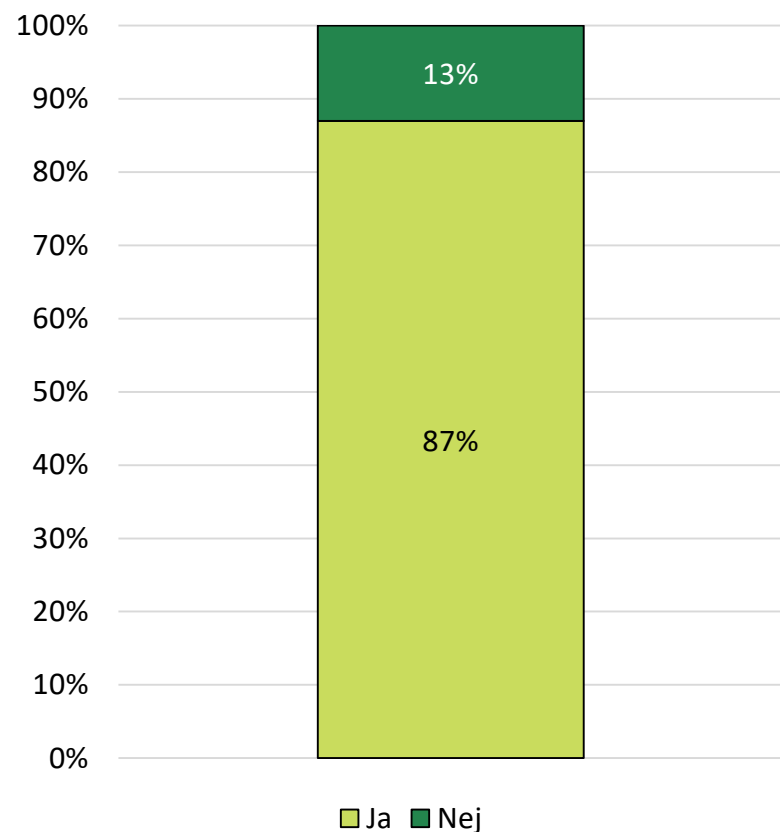
Var personer i första hand sökte information inför sin senaste behandling, om de sökte information

Not:177 svar, alternativen var inte ömsesidigt uteslutande.

De flesta tyckte att de fick tillräcklig information från utföraren före den senaste behandlingen

Andel som tyckte att behandlaren gav dem tillräckligt med information inför behandlingen

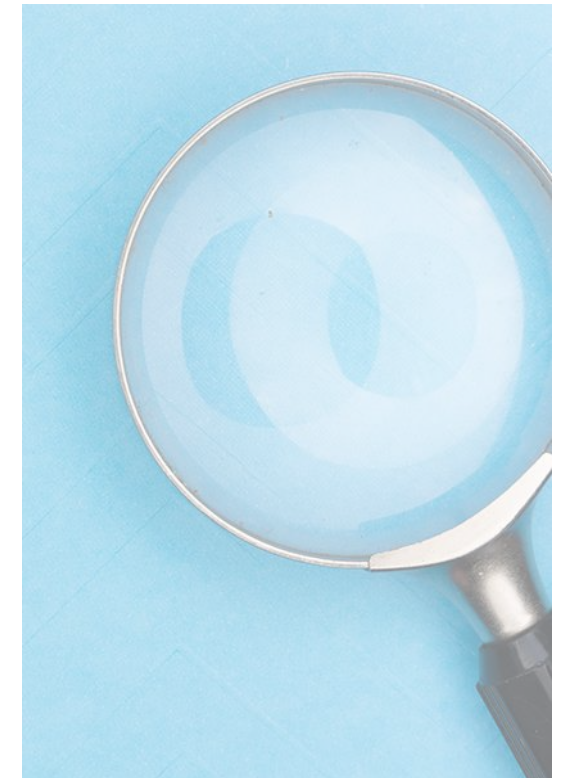
Upplevelsen av om informationen var tillräcklig skulle kunna påverkas av förväntningar och av om man drabbats av komplikationer eller besvär.

Personer som drabbats av komplikationer eller besvär upplever oftare att de inte fick tillräcklig information.

De som inte upplever att de fick tillräcklig information skriver att de saknade information om läkning, förväntat resultat och risken för komplikationer.

Vi ser mer positiva erfarenheter efter LEKEI, men stor osäkerhet och vi vet inte om lagen påverkat

- Personer som genomgick sin senaste behandling efter att LEKEI trädde i kraft tycks ha mer positiva erfarenheter när det gäller:
 - Nöjdhet
 - Besvär eller komplikationer
 - Nöjdhet med informationen från utföraren
- Analysen baseras dock på ett litet antal personer och resultaten bör tolkas med försiktighet
 - Vi har svårt att skilja på effekten av lagen och andra faktorer, som ändrade behandlingsmetoder eller att estetiska behandlingar diskuterats mer öppet de senaste åren

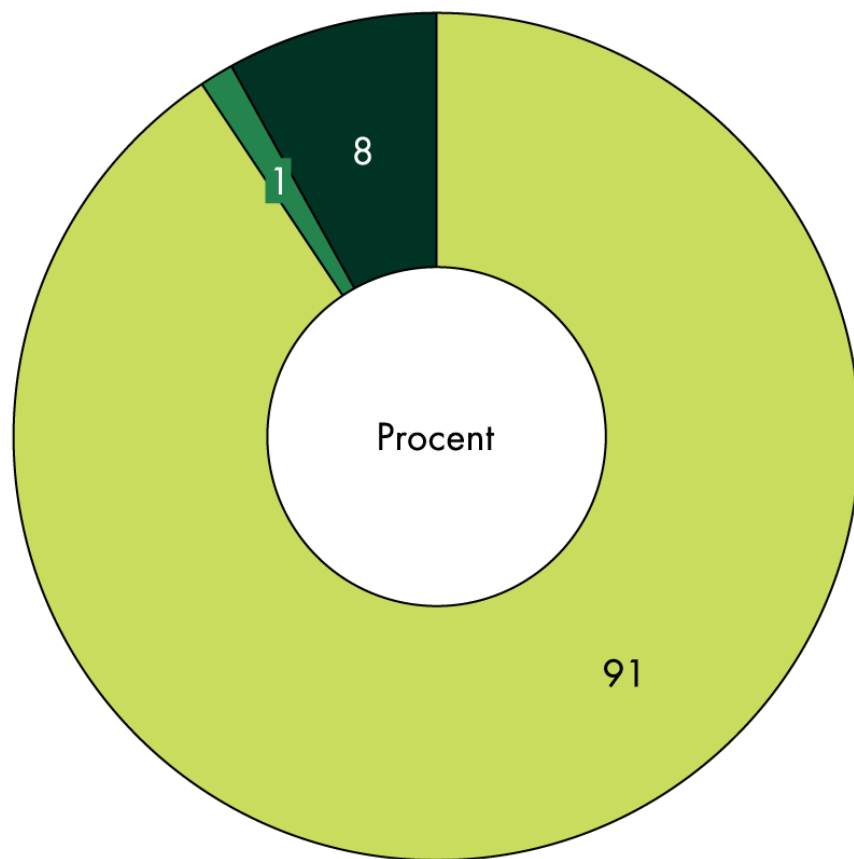

Våra slutsatser

- ▶ Uppskattningsvis 6 procent av befolkningen har genomgått estetisk kirurgi eller injektionsbehandlingar och 20 procent kan tänka sig att göra det
- ▶ De flesta som genomgått behandlingar i Sverige 2010-2024 är nöjda, trots lindriga komplikationer eller besvär
- ▶ Brist på oberoende information om utförare och behandlingar försvårar informerade val
- ▶ **De flesta verksamheterna är små och utför injektionsbehandlingar**
- ▶ Trots lagkrav finns ett mörkertal av verksamheter som inte anmält sig till IVO

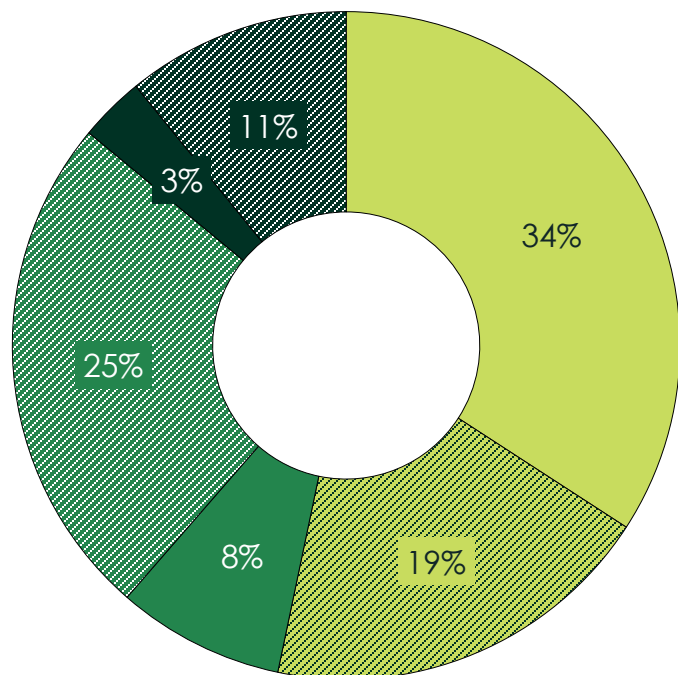
De flesta verksamheterna i IVO:s vårdgivarregister utför bara injektionsbehandlingar

Injektionsbehandlingar Kirurgi Både injektionsbehandlingar och kirurgi

De flesta företagen bakom verksamheterna har få eller inga anställda och omsätter förhållandevis låga summor

Företag som bara utför injektionsbehandlingar
(91 % av det totala antalet)

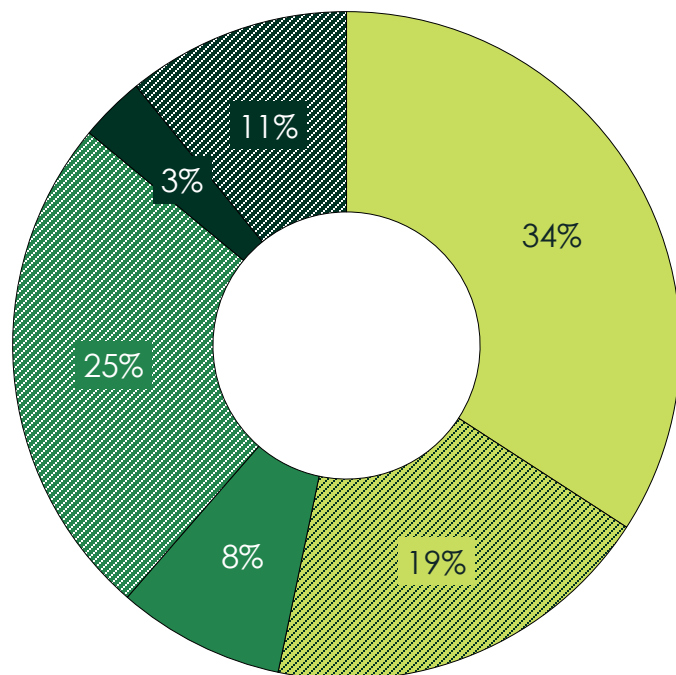

53 procent, de två ljusgröna andelarna, har inga anställda. Vi tolkar det som att en enskild person både äger verksamheten och utför behandlingarna.

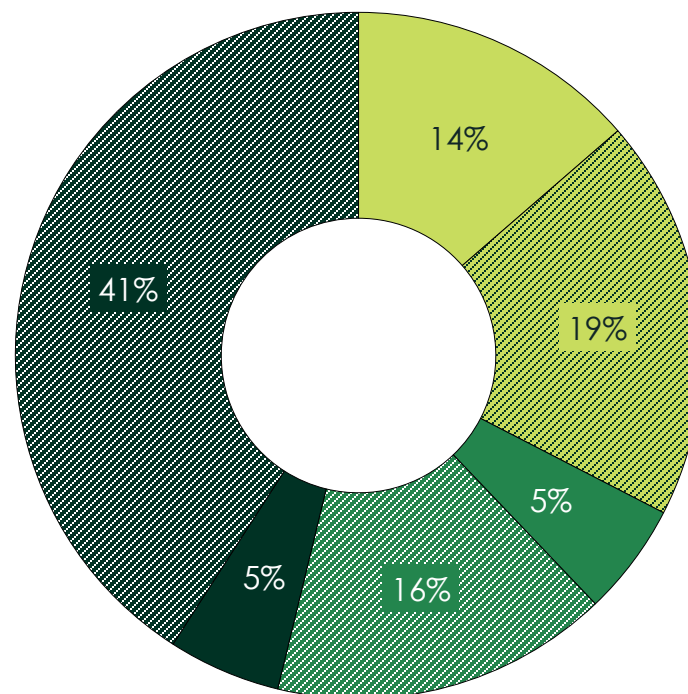
- 0 anställda, 1 000 kr–0,5 miljon
- 0 anställda, 0,5–5 miljoner
- 1-4 anställda, 1 000 kr–1 miljon
- 1-4 anställda, 1–5 miljoner
- 5+ anställda, 1 000 kr–5 miljoner
- 5+ miljoner

Företagen som utför kirurgi är större, både sett till antal anställda och årsomsättning

Företag som bara utför injektionsbehandlingar

Företag som utför kirurgi

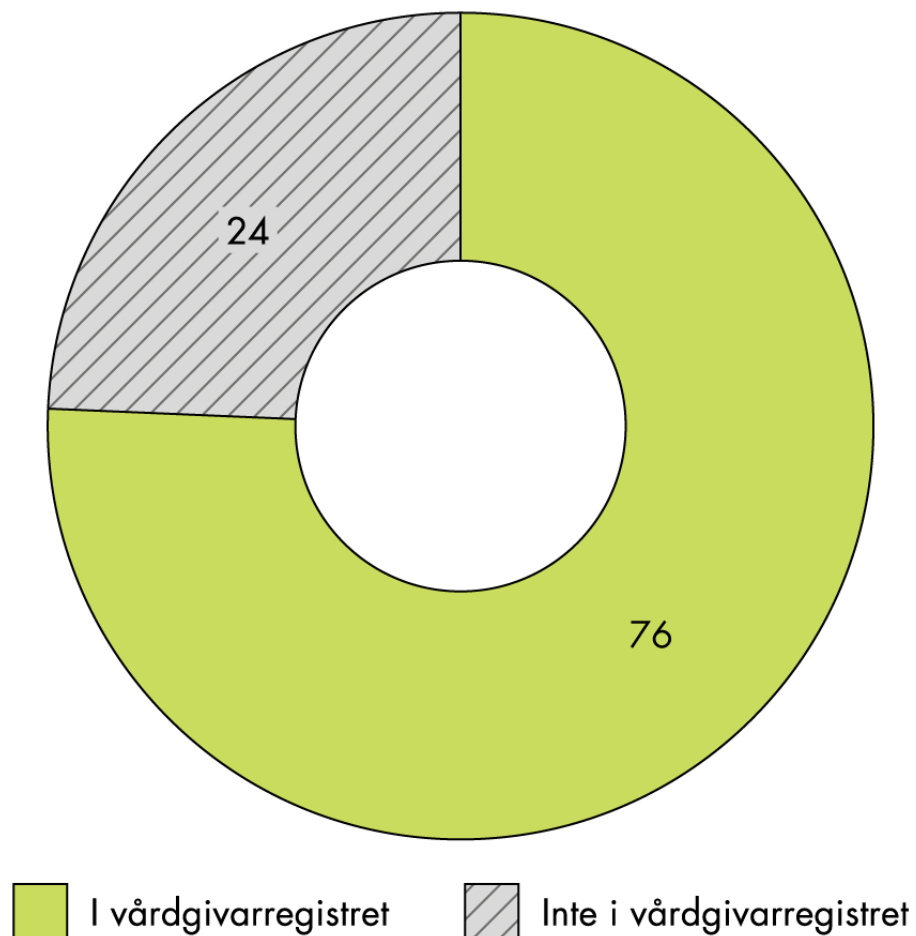
- 0 anställda, 1 000 kr–0,5 miljon
- 0 anställda, 0,5–5 miljoner
- 1-4 anställda, 1 000 kr–1 miljon
- 1-4 anställda, 1–5 miljoner
- 5+ anställda, 1 000 kr–5 miljoner
- 5+ miljoner

Våra preliminära slutsatser

- ▶ Uppskattningsvis 6 procent av befolkningen har genomgått estetisk kirurgi eller injektionsbehandlingar och 20 procent kan tänka sig att göra det
- ▶ De flesta som genomgått behandlingar i Sverige 2010-2024 är nöjda, trots lindriga komplikationer eller besvär
- ▶ Brist på oberoende information om utförare och behandlingar försvårar informerade val
- ▶ De flesta verksamheterna är små och utför injektionsbehandlingar
- ▶ Trots lagkrav finns ett mörkertal av verksamheter som inte anmält sig till IVO

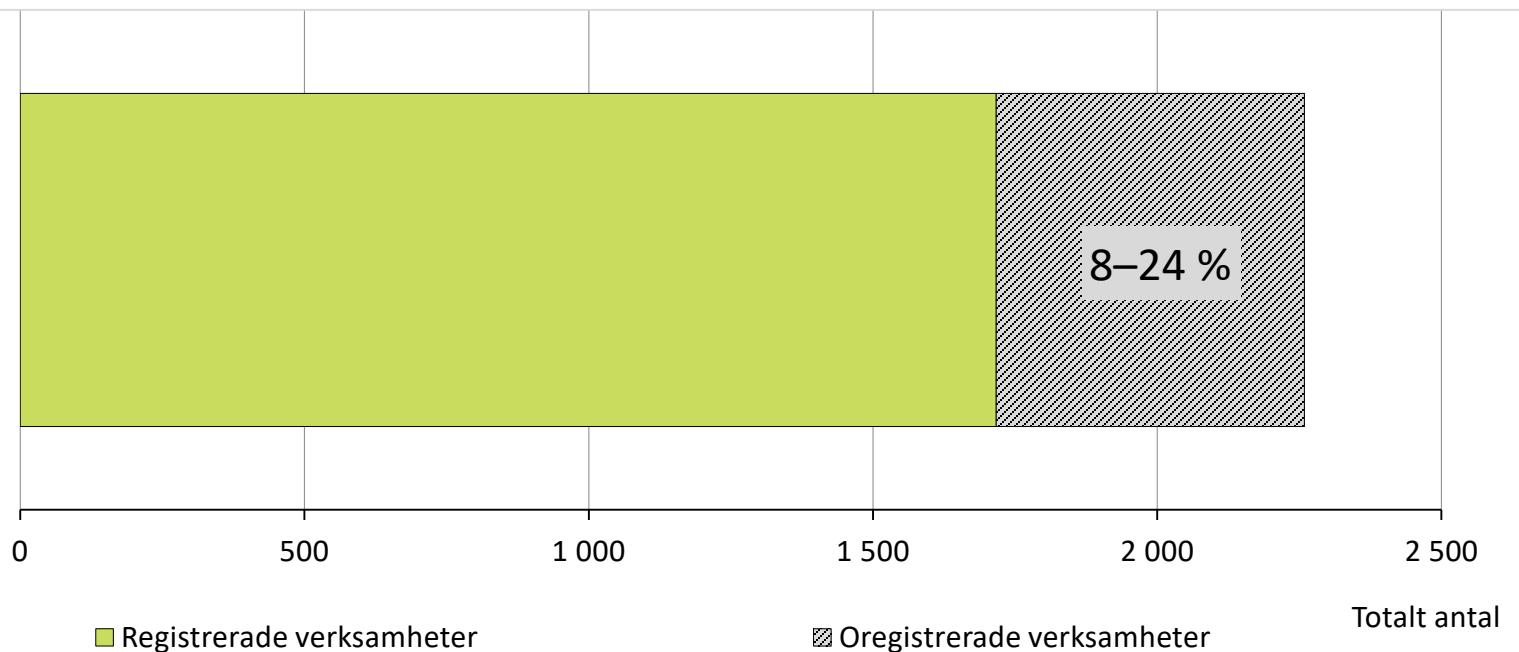

Vi undersökte andelen av verksamheterna på en stor digital marknadsplats som fanns med i IVO:s vårdgivarregister

Verksamheter som utför behandlingar som omfattas av LEKEI ska anmäla det till IVO, som registrerar verksamheten i sitt vårdgivarregister

Om vi sätter andelen i relation till vårdgivarregistret får vi ett totalt mörkertal på 8–24 procent

Om vi lägger ihop verksamheterna i vårdgivarregistret med de oregistrerade verksamheterna vi hittade på den digitala marknadsplatsen, utgör de oregistrerade 8 % av totalen. Mörkertalet är antagligen större, eftersom inte alla utförare finns på marknadsplatsen.

Agenda

Bakgrund

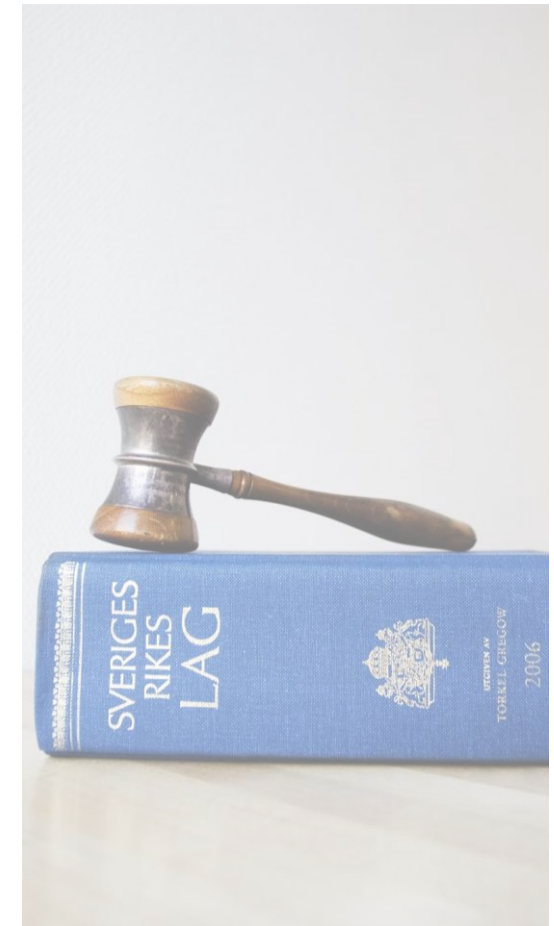
Slutsatser

Uppföljningen fortsätter

Fortsatt arbete inför slutrapporten 2025

- Effekterna av LEKEI
 - Effekter för utförarnas arbetssätt och organisation
 - Förekomsten av komplikationer och andra besvär
- Faktorer som påverkar lagens genomslag
 - Tillsyn och uppföljning
 - Kännedom om lagen
- LEKEI:s ändamålsenlighet för att stärka skyddet för den enskildes liv och hälsa (1 § LEKEI)

Publicering december 2025

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys

www.vardanalys.se

registrator@vardanalys.se

[@vardanalys](https://twitter.com/vardanalys)

Eva Cooper-Hagbjer

Projektledare

Annasara Agfors

Analytiker

Naomi Teramoto

Analytiker